

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi-utca SIMON ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

Hirdetmények,
előfizési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kézektől
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Fél évre 5 frt — kr.
Negyed évre 2 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt — kr.

Hirdetési ár:
Öt hasabos petitor egyzersi beiktatásáért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyiltér 4 hasabos petitoráért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamat magában foglaló
újdonás sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Kedd, Január 20.

14. szám.

A berlini vámvitához.

Ama javaslatok tárgyalása alkalmából, melyeket Auer és Richter a német vámtarifa revisiójára és a gabonavámok mérséklésére vonatkozólag tettek, oly fejtegetések fordultak elő Berlinben a birodalmi parlamentben, melyek tartalmuknál fogva igen közelről érdeklük a magyarországi közvéleményt. A discussio kiindulási pontja s egyuttal vezérmotivuma a Németország és Ausztria-Magyarország közt függőben levő szerződési tárgyalások témája volt; és hogy Magyarországnak minden oka megvan arra, hogy a legnagyobb súlyt fektesse a Németországban és tekintetben nralkodó hangulatokra, azt mindenki meg fogja érteni, a ki nem akarja épen félreismerni e kérdés jelentőségét hazánk gazdasági életére. A legfontosabb enunciatívó kétségtelenül Caprivi birodalmi kancelláré volt, a ki, a nélkül, hogy részletekbe bocsátkozott volna, azon nyilatkozatot tette, hogy a tárgyalások menete mind a két félre hasznos eredményt helyez kilátásba. A kancellár tudatta egyuttal az ekot, mely Németországot az ezen irányban kezdeményezés megragadására indította, ez ok „a nép táplálkozásának megkönnyítése iránti gondoskodás.”

Ebből látjuk, hogy a német vámpolitikában beállt fordulat kiegészítő alkatrésze a Vilmos császár által kezdett s ifju tüzbuzgósággal üzött társadalmi reformnak. Vilmos császár a társadalmi forradalom ellen nem az erőszak és a kivételes törvények politikájával harcol.

Az ő törekvése oda irányul, hogy a munkás proletáriátust jogos igényeinek kielégítése által kibékítse a társadalmi és állami renddel s a néptömegektől érdekeik erélyes támogatása által elvegyen minden okot az elégedetlenségre s elkecseregettségre. Ekkor lehetetlenség volt megmaradni a régi irány mellett, melyet

Bismarck e jelszóval inangurált: „védelem a belföldi mezőgazdaságnak.”

A gabona- és husvámok nagy mértékben megrágitották a nép élelmézését, minden falat kenyérről, minden darabka husnál praemiumot kellett fizetnie a munkásnak, mely Bismarck által a konzervatív nagy birtokosságnak lett engedélyezve politikai szolgálatainak jutalmául. A szegény munkásnak kellett megfizetnie a lakájbért, munkásnak kellett megfizetnie a lakájbért, melylyel a vas kancellár a nagybirtokosoknak tartozott. A háborus vám egész összegével kellett a kisembernek drágábban fizetnie húst és kenyeret, a szegény ember ki volt szolgáltatva a nyomornak, hogy a gazdag latifundiumok birtokosai jövedelmükhöz pótlékot kapjanak. Az új sociális politikának, mely szakított a kirekesztési hagyományról, mely következetes legyen, ezen gazdasági irányval is szakítania kell. Azon irányzat, melynek célja a tömeget visszavezetni az állameszme tisztelgetéshez, nem állhatott meg ama határnál, hol egymásba folynak a munkás polgári jogai és gazdasági érdekei. Monarchiánkkal való kereskedelmi szerződés létrejötté megfogja hazudolni. Bismarck mondsát a „tributum fizetéséről Ausztria-Magyarország részére. „Az élelmi szerek olcsóvá tétele által a német birodalom nem Ausztria-Magyarországnak fizet tributumot, hanem munkáslakosságának: egy emberhez méltó lét tributumát, melylyel régóta adósa neki s melyet a Bismarck-féle politika nagyon hosszú ideig elvont Németország széles néprétegeitől.

Országgyűlés,

Budapest, jan. 19.

A képviselőház, első érdemleges ülését ez évben ma tartotta s néhány pótválasztás után a kisdedovársól szóló törvényjavaslatot vette tárgyalás alá.

kal vitakoztam, a kik velem egy véleményen voltak; a kik homlokegyenest ellenkeztek velem, azoknak hátat fordítottam. Úgy látszik, a szerencse is azok közé tartozott, mert ennek is hátat fordítottam. Igenis én, nem a szerencse nekem, mert akárhányszor csak ki kellett volna nyujtani a kezemet utána és én nem tettem, mert ellenkező véleményem voltam mint az, a kit szerencsém útamba hozott.

Az én bölcseségem nem fogta fel, hogy az aszszonyok gyöngeségében van az ereje. És ezzel az erővel szembe szállni a legszebb erkölcsi feladat, ezt az erőt legyőzni a legszerencsésebb győzelem.

Hjah, persze a nők gyöngeségét tanulmányozni sem fiatalnak, sem bölcsnek való feladat. Annál kevésbé fiatal bölcsnek. Es erre a balga feladatra vállalkoztam én, a ki fiatal voltam és magamat bölcsnek tartottam.

Mások elhatételennék tartottak. Volt rá okuk; kaphattam volna nem egyszer szép feleséget, szép állást és nem éltam az alkalmammal egyszer sem. Békében viseltem az elhatételenség vádját, százszor inkább mint az összeférhetelenséget, mert bizonyos vagyok benne, hogy esetleges feleségem elhagyott volna mihamarabb és esetleges állomásból elmozdítottak volna mihamarabb. Bizonyára összeférhetlen természetem miatt.

Huszonhét éves voltam, mikor apám meghalt és egyszerre támasz nélkül maradtam. Szegényem kimondani ezt a pár szót: Huszonhét éves, támasz nélkül.

Igaz volt az embereknek, én nagyon elhatétel voltam teljes életemben. Szegény apám mig élt, ellátott a legszükségesebbekkel. Sokra nem becsülhettem fiát, de azért szerettem, mert mindig igazat adtam neki abban, hogy az egyetemes filozófiában nagy előnye van a deduktív módszernek az induktív fölött.

Volt egy nagybátyám. Fél paraszt, fél ur. Minek jellemezem? Turgenyeff regényeiben fordulnak elő ilyen nagybácsik. Mindig

Szépén kiemelte a törvényjavaslatnak a fontosságát H a g a r a Viktor, a közoktatásügyi bizottság előadója. Kifejtette, hogy paedagogiai szempontokból mily fontos a kisdedovársi törvényjavaslat, mely az elemi iskolai oktatáshoz előkészíti a gyermekeket; majd ismertette közegészségügyi és nemzeti szempontokból a törvényjavaslat előnyeit.

Az előadó beszéde után Csáky Albin gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter szólalt föl, hogy fölsorolja az indokokat, melyek a törvényjavaslat benyújtására készítették és megjelölje az irányelveket, melyek a javaslat szerkesztésében vezették. A miniszter a töle megszokott szerénységgel csak egyszerűen fölemelte, hogy az európai államokat megelőzzük e javaslattal, mert csak Franciaországban van törvény a kisdedovársól, de itt az elemi oktatással van az kapcsolatban: pedig a törvényjavaslat epochalis intézkedés a népoktatás terén. Kiemelte ezután Csáky gróf, hogy mily specielis viszonyok követelik nálunk a kisdedovárs törvényhozási rendezését s kiemelte az előnyöket, melyekkel az országára járn fog; így a gyermekhalandóságot csökkenteni fogja; előmozdítja a népiskola számára az előképzést s alkalmat nyujt a haza idegen ajku polgárainak az állam nyelvének elsajátítására. Megjelölte ezután a hárt, a meddig az óvodába járatás kötelezettsége tart s kifejtette, hogy miért kell inkább óvónöket alkalmazni, mint óvókat, mert az óvónökök leginkább pótolhatják az anyát s e mellett a nők kellő munkakört találnak az óvodákban. A miniszter nem ringatja magát abban az illusióban, hogy varázsütésre fognak előtérmenni az óvodák; mert hiszen a népoktatási törvény husz év óta áll fenn s sok helyen ma sincs végrehajtva, de azért a mai állapotot össze sem lehet hasonlítani a husz év előttivel; a kisdedovárs tekintetében most a törvényjavaslatban az alapot rakjuk le, melyen az egész intézmény szépen ki fog fejlődni. A miniszter beszédét minden párton lelkes éljenzéssel fogadták.

Ezzel megindult az általános vita, mely mai első napján igen sajtóságos jelenséget mutatott fel. Négy szónok közül ugyanis L e s k ó István és C z i r e r Akos örömmel üdvözölték a törvényjavaslatot s annak benyújtásáért a minisztert, kiemelték a javaslat számos előnyét s nagy hivatást; a két másik szónok, Z a y Adolf és F i l t s c h József szász képviselők ellenben, bármily finoman goromba volt, de mindig jót akart. Hét éves voltam, mikor egy vad csikó hátára felhajított és a karikás ostor egyetlen csapásával a szélviharral versenyre küldte vad csikáját és ártatlan kis öcsészt. En a csikó sörényébe tapaszkodtam és egy órai veszedelmes nyargalás után mint egy fók Mazedra kerültem vissza nagybátyám tanyájára: Nagybátyám és a csikó versenyt röhögték.

Apám halála után két hétig nagybátyámmal tartózkodtam. Jóakaratóról és goromságról meg voltam győződve mindig. De soha jobban, mint a két hét eltelte után, midőn így szólt hozzám:

— Fiam (apám halála után mindig így szólított) huszonhét éves elmúltál. Elhatételenség ismeretes előttem, de egy huszonhét éves, egészséges embernek uri vagy hiányában másnak a nyakán elősködni, ez több az elhatételenségnél, Azt hiszem, értesz. Nagyon is értettem, sőt egészen észre tettem. Nagybátyámnak igaza volt. Gorombán, mint mindig, de a legszembetűnőbb jóakarattal nyitotta fel szememet, csak hogy az én szemem nem volt szokva a köznapi élet világosságához. Mihez kezdjek? Nagybátyám most is segítségemre jött.

— Fiam, — így szólt egy reggel hozzám, — elvégezted az iskolákat, úgy gondolom, hogy már professzor is lehetnél. Két órányira van ide az özevgy Hartay grófné uradalma. Bérbe van adva, csak a kastélyt és a parkot használja a grófné, ha néha ide jön Bécsből, a mi nagyon ritkán esik meg. Van egy beteg fia, öt éves, otthon van a kastélyban anyja nélkül egy governnantal. A nyári szünidőre nevelőt keresnek a fia számára. En ezt a helyet a számtartó révén kieszközöltem részre. Kell-e?

Kell.

Másnap már megérkeztem rendeltetésem helyére. Részletesen nem akarom elmondani kenyomásaimat, melyek a lehető legkellemetlenebbek voltak. Egy öt éves, beteges fút

leplezték is, határozott nemzetiségi szempontból ítéltek meg a fontos culturalis javaslatot s lealkudni igyekeztek azon határozataiból, melyek az állam nyelvének érvényesítésére hivatják.

Deák Ferenc és Debreczen.

(Régi emlékek.)

Deák Ferenc nevének politikai pályája első feében nagy népszerűség övezte Debreczenben is. Az ő politikai iránynyelvét, működését osztattalán helyeselte a debreczeni polgárság a 40-es években, a szabadelvű törekvések eme küzdelmes, diósőséges korszakában. — Nem úgy mint két évtizeddel később, a mikor egy képviselőválasztáskor, épen abban a kerületben, mely egykor közfelkiáltás útján választotta meg Deák Ferencet — egy képviselőjelölt, különben tisztelt, érdemes polgár Debreczennek, Deák párti programjáért alig kapott egy néhány szavazatot.

De ne hasonlítsuk össze a két korszakot. A negyvenes évek más idők voltak, más viszonyokkal.

Csak két érdekes okirat közlésének bevezetéséül irtuk ide a fenti sorokat. — Két okirat, e század negyedik decceniumából, a melyek arról tanuskodnak, mennyire magáévá tette Debreczen polgársága a liberális eszméket és miként igyekezett kifejezésre juttatni politikai gondolkodás módját a haza legnagyobb fiainak olyan kitüntetésé által, a melyet a polgárság bizalma, szeretete mint legnagyobb és legszebb elismerést nyujthat a polgár erényekért.

I.
E század elején felette ritkán és csak kiváló érdemek elismeréséül osztogatta a debreczeni tanács és választott hites közönség a diszpolgári okleveleket. Az újabb időben ez még ritkább jelenség. Az ötvenes években azonban gyakori volt. Annyira közönséges, hogy diszpolgárrá választották azt is, a ki szépen világitó electricus nappal gyönyörködtette loyális népünnepen a publikumot. — Régebben nem ugy volt. Hiszen közönséges polgári diplomához se juthatott akarki. Hát még a diszpolgársághoz! — Hires, nagy emberek azok valamennyien, a kik a 40-es évek előtt Debreczen diszpolgárai közé bevették: 1835 ben Br. V a y Miklós (a főre díhá el- öke) gr. V a y Abraham, B e ö t h y Odón, S e m s e y Jób (ez Debreczenre nézve állott

nem annyira tanítani, mint inkább őrizni kellett. Legalább a governnant, a ki az egész kastély felügyeletét gyakorolta, azt mondta. Mi is vagyok hát én ebben a kastélyban? Nevelő vagy dajka? Es még ilyen kétes állás tudatában is bizonyos bizalmaskodó modort vettem észre a governnant egész beszédében, melylyel nekem a gyermeket átadta. Hogy is beszélt? Hát a hogy hasonló szerény sorsnak szoktak egymással beszélni, mikor érdek-szövetséget kötnek egy náluk hatalmasabb környezetben. Rá nem ügyeltem, nem tudom még ma sem, hogy szürke volt-e nagy barna.

Elhatároztam, hogy nem sokat fogok vele itt létem alatt beszélni. Legalább én kerülni fogom, és egyáltalán kerülni fogok mindenkit, még a grófnét is, különösen ha fiatal és szép. Ez az elhatározás — jól tudom — önhitt és szerény volt egyszerre. Erős fantáziám volt mindig, de őszintén mondom, semmi érzésem és hajlalom nincs a romantikus történetek iránt. Feuillet és Sandeau nevelőin és ügyvivőin, a Philippeken és Maximokon, a kik grófnőkhöz lettek szerelmesek, nevettem mindig. Azért is lettem olyan nagy bölcs, hogy a naivságot teljesen száműztem kedélyem világából. Pedig most tudom csak, hogy én voltam és vagyok a legnaivabb ember a világon!

Nem télt egy hét, a kastélyba hire jött, hogy a grófné haza érkezik a kis gróf látogatására. Másért nem is volna oka hazajönni, — gonolám — minthogy beteges kis fiát lássa és keblére szoríthassa. A grófné haza jövetelének ez a célja jobban hangolt iránta, mint az, a mit a governnant beszélt. A governnant szerint a grófné egy szeszélyes kacér, nagyvilági hölgy, két év óta özevgy, állandóan Bécsben lakik, sok udvarlója van, de férjhez nem akar menni soha többé stb.

Hogy gazdag azt tudtam; hogy szép-e, egyáltalán nem érdekelt és nem is kérdésoskodtam föléle.

különben is a Város Diszpolgárát, kiáltá ki Ország-Gyűlési Követül.

Megválasztván és szerént Deák Ferencz Ur Ország-Gyűlési Követül, ezen Jegyző Könyv Neki Követi megbízó Levél gyanánt a Törvény értelmében kiadatik.

Deák Ferencznek orsz. képviselői voltak akkor Debreczenből Tar Károly (Péterfia Csabó u.) és Farkas Károly (Czegléd Varga u.)

Ezen választás után kelt Deák Ferencznek a már említett levele. — A levél följelent, hogy „középponti választmány” jun. 23 diki ülésében jun. 25-dikére új képviselő választást rendelt el, a III. kerületben. Helyéül a város házat jelölte ki. — A választást vezetőket ugyanazon férfiak voltak. Ezen választás jegyző könyvét a Komlóssy család birtokában lévő másolat után a „Debr. Hírlap” néhány nappal ezelőtt egész terjedelmében közölte, a választás lefolyását a birtokunkban lévő hiteles jegyzetek alapján csak röviden említjük fel. Toot Sámuel választási elnök tolvassván Deák Ferencznek „igen érdekes s az egész kerületet keseredés érzelmekkel eltöltött levelét” ajánlatot a képviselő-égre Komlóssy Imre Koszorús Lajos által, Urinyi Pál Oláh Károly által és Komlóssy László Somogyi András által. A szavazat szedésére Koszorús Lajos Nagy Mihály és Tamásy Lajost, Oláh Károly Nagy Ferenczet és Weszprémi Jánost, Somogyi András Horváth Sándort és Kos Imét nevezte meg.

Komlóssy Imre 63, Urinyi Pál 60, Komlóssy László 21 szavazatot nyert. Általános többség nem lévén új szavazás rendelkezett el Komlóssy Imre és Urinyi Pál között, a mikor az első 69, a második 57 szavazatot nyert; így Deák Ferencz helyét, kinek kerületét ez idő szerint dr. Király Ferencz képviseli, Komlóssy Imrével töltötte be a választók többsége.

— Közgyűlés. A debreczeni iparos ifjúság önképző és beteggyógyító egylete f. é. február hó 1 én délután 3 órakor az egylet helyiségében rendez évi közgyűlést tart, melyre az egylet rendes, alapító és pártoló tagjai, valamint általában az érdeklődő közönség ezennel meghívatik. Debreczen 1881 január 18 Az elnökség.

— A népszámlálás eredménye. Naponként bővebb tudósítások érkeznek a népszámlálás eredményéről az ország minden részéről. Magyarország eddigéle is ösmeretes volt arról, hogy gazdag népes községekben. Az elmúlt évtized alatt ezek nemesak még jobban megnövekedtek, hanem számuk ujjakkal is tetemesen gyarapodott. A huszazernél több lakossal bíró községek száma az eddigi adatok után is jóval nagyobb lesz, mint 1881-ben volt. Szombati számunkban közölt kimitatás után ide ikatattjuk a legújabbban érkezett adatokat, zárjel közzé tévén az 1881-diki létszámot. Zágráb 39430 (29880), Békés Csaba 34179 (32619), Széhes Fehérvár 27772 (25612), Békés 25775 (22938), Győr 23780 (20982), Nagy Kikinda 22856 (19845), Csongrád 20803 (17886), Török-Sz. Miklós 18773 (16122), M. Sziget 15050 (10900), Nagy-Beszkerek 20931 (19529), Nyiregyháza 27087 (24171), Zombor 26396 (24623), Nagy-Kőrös 24770 (22665), Nagy-Kálló 5631 (4202), Arad 41000 (35691), Pécs 34754 (29700), Kecskemét 50700 (45000), Szolnok 21000 (18000), Ujpest 23483 (11500), Orosháza 20012 (18030).

— Halálozás. A legnagyobb részvétellel közöljük a következő gyászjelentést: Sepy Dezső hajdúvármegyei árvászei elnök és neje Balogh Iona, mint szülők; Sepy Dezsőke mint testvér; öz. Sepy Pálné Csathó Mária és Balogh Imre s neje Lakatos Heléna mint nagyszülők, a többi számos rokonok nevében is a legmélyebb fájdalommal jelentik felejtethetlen kedves kis leányuk, testvér és unokájuk Sepy Ilonkának a folyó 1891. évi január hó 19-én este 10 órakor, három heti súlyos szenvedés után, 1 1/2 éves korában történt gyászos elhunytát. Drága kis halottunk földi részei folyó évi január hó 21-én délután 3 órakor a nyomtató-utca 772. számú háztól, a róm. kath. sírkertben fognak örök nyugalomra tetetni. Debreczen, 1891. Január 20 Béke hamvaira! Áldás emlékére! A temetést a „Kegeylet” rendezi.

— Dalesztély. Mint értesültünk a debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesületének dalköre a hó 29 én „Margit”-fürdő disztermében hangversenyvel egybe kötött dalesztélyt rendez.

Napi hírek. Tájékoztató.

- Korcsolyapálya a Margit-fürdőben és a Nagyerdő nyitva reggeltől estig.
- Múzeum a kollegiumban nyitva van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.
- Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.
- Nyilvános olvasóterem a kollegiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 2-7-ig.
- Jan. 22. Nőien utak bálja a Bikában.
- Jan. 24. Oszmádia ifjak bálja.
- Jan. 24. Asztalos ifjúság bálja a Bikában.
- Jan. 25. Jogász és tisztviselő kör közgyűlése.
- Jan. 25. Az iparos kör bálja a Bika szálloda nagytermében.
- Jan. 29. Városi közgyűlés.
- Jan. 30. Pinczer egylet közgyűlése.
- Jan. 31. Számunkérő szék a város házában.
- Jan. 31. Oszmádia ifjú mesterek bálja.
- Febr. 1. Iparos ifjak önk. köre közgyűlése.
- Február 1. Az E. M. K. E. bálja a Bika-szálló nagytermében.
- Febr. 7. Evang. filigréjelt theatestélye a Bikában.
- Febr. 7. Kómvészek bálja.
- Febr. 10. A függetlenség kör bálja.
- Febr. 14. Szabadelvű párt bálja a Bikában.

— A Csoknai kör irodalmi osztálya közbejött akadályok miatt nem e héten csütörtökön hanem jövő héten csütörtökön f. hó 29 én tart felolvasást, a mikor felolvasnak. Dr. Kenéz Gyula, Kósa Barna, és Dr. Tüdős János.

— A mi fáradszónak polgármesterünk csak pár napra utazott fel Budapestre a múlt héten, hogy némely fontos városi ügyeket személyesen elintézzon. Alighogy fölért, kitört idehaza a színház-válság. Színház, színügyi bizottság, tanács érezték, hogy hiányzik egy ügyes, tapintatos kéz, mely a zavarokat elsimítaná. Nap-nap mellett szorongva várták a katasztrófások ennek a kéznek hatalmas tulajdonosát. De a tulajdonos nem jött. Ugyanis a polgármester urnak színészek bajánál nyomasztóbb, keservesebb baja — gondja támadt a fővárosban. Édes apai aggodalmak egy beteggyóhoz láncozták, a melyben öröme, reménye, büszksége, egyetlen fia, rohamosan támad betegségtől leverve, súlyos betegen feküdt. — Koczkán forgott az élete a derék ifjunak, s egy erős meghülés következtében majdnem áldozata lett hivatalos kötelességei teljesítésének, melyeket a dunai jég-katasztrófa után bíztak reá. Hogyan távozhatott volna mellőle a szerető apai szív, míg állapot jobbra nem fordul a betegnek? Tegnap azonban a polgármester ur fia, dr. Simonffy Béla törvényszéki jegyző, tul jutott a veszélyen és az ágyánál virrasztó apát megnyugtathatták a tudós doktorok, hogy nincs tovább miért aggódnia. Egy nehezen várt távirat megvizsgálatla az ide haza sűrű édes anyát is. — Így megnyugtatta és megkönnyebbülve, Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester ur ma este visszaérkezik Debreczenbe. Az ő örömeiben, melyet kedves fia mielőbbi felgyógyulása feletti reményességében érez, bizonyára sokan, nagyon sokan fognak velünk együtt osztozni.

— A közgyűlés. A debreczeni iparos ifjúság önképző és beteggyógyító egylete f. é. február hó 1 én délután 3 órakor az egylet helyiségében rendez évi közgyűlést tart, melyre az egylet rendes, alapító és pártoló tagjai, valamint általában az érdeklődő közönség ezennel meghívatik. Debreczen 1881 január 18 Az elnökség.

— A népszámlálás eredménye. Naponként bővebb tudósítások érkeznek a népszámlálás eredményéről az ország minden részéről. Magyarország eddigéle is ösmeretes volt arról, hogy gazdag népes községekben. Az elmúlt évtized alatt ezek nemesak még jobban megnövekedtek, hanem számuk ujjakkal is tetemesen gyarapodott. A huszazernél több lakossal bíró községek száma az eddigi adatok után is jóval nagyobb lesz, mint 1881-ben volt. Szombati számunkban közölt kimitatás után ide ikatattjuk a legújabbban érkezett adatokat, zárjel közzé tévén az 1881-diki létszámot. Zágráb 39430 (29880), Békés Csaba 34179 (32619), Széhes Fehérvár 27772 (25612), Békés 25775 (22938), Győr 23780 (20982), Nagy Kikinda 22856 (19845), Csongrád 20803 (17886), Török-Sz. Miklós 18773 (16122), M. Sziget 15050 (10900), Nagy-Beszkerek 20931 (19529), Nyiregyháza 27087 (24171), Zombor 26396 (24623), Nagy-Kőrös 24770 (22665), Nagy-Kálló 5631 (4202), Arad 41000 (35691), Pécs 34754 (29700), Kecskemét 50700 (45000), Szolnok 21000 (18000), Ujpest 23483 (11500), Orosháza 20012 (18030).

— Halálozás. A legnagyobb részvétellel közöljük a következő gyászjelentést: Sepy Dezső hajdúvármegyei árvászei elnök és neje Balogh Iona, mint szülők; Sepy Dezsőke mint testvér; öz. Sepy Pálné Csathó Mária és Balogh Imre s neje Lakatos Heléna mint nagyszülők, a többi számos rokonok nevében is a legmélyebb fájdalommal jelentik felejtethetlen kedves kis leányuk, testvér és unokájuk Sepy Ilonkának a folyó 1891. évi január hó 19-én este 10 órakor, három heti súlyos szenvedés után, 1 1/2 éves korában történt gyászos elhunytát. Drága kis halottunk földi részei folyó évi január hó 21-én délután 3 órakor a nyomtató-utca 772. számú háztól, a róm. kath. sírkertben fognak örök nyugalomra tetetni. Debreczen, 1891. Január 20 Béke hamvaira! Áldás emlékére! A temetést a „Kegeylet” rendezi.

— Dalesztély. Mint értesültünk a debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesületének dalköre a hó 29 én „Margit”-fürdő disztermében hangversenyvel egybe kötött dalesztélyt rendez.

— A közbiztonság építése ügyében a rendőri, egészségügyi, katonai és építészeti vegyes bizottság tegnap népes ülést tartott és élénk eszme csere után a többség 4 szó ellen a vágóhíd helyéül ismét a n. léta ut jobboldalán lévő homok területet jelölte javaslatba.

— E. M. K. E. Tegnap öt forint melléklettel következő levélkét kaptuk: „Egy helyben rendezendő társasestélyen bizonyos ok miatt részt venni akadályozva lévén, az ez alkalommal megakarított öt forint részvételi díjat azon kéressel mellékelem, sziveskedjék azt az Emke javára fordítani. — Maradtam Debreczen, 1891. Január 18-án, teljes tisztelettel B. . . . V. . . .” Az öt forintot az egész redakció jelenléteben az Emke perselyben helyeztük el.

— Népesedés. Debreczenben jan. 11-től 17-ig terjedő héten született ev. ref. (55—83 anyak. t.) élve 11 fiu, 15 leány, halva 1 fiu 2 leány, együtt 12 fiu, 17 leány — 29. (23 törvényes 6 törvénytelen). A tétér 1 nő. Egybekelt 15 pár. R. kat. (18—27 anyak. t.) élve 5 fiu, 4 lány, halva 1 fiu, együtt 6 fiu, 4 leány — 10. (8 törvényes 2 törvénytelen). I. raelita élve 4 törvényes fiu, Orth. izr. élve 2 törvényes fiu. Született összesen 24 fiu, 21 leány — 45 gyermek. Meghalt ugyanazon idő alatt 14 fiu, 15 nőnemű — 29 egyén. Ezek közül ev. ref. 23, r. kath. 5, izr. 1.

— A Guth pusztá népessége. A Debreczen város tulajdonát tévő, azoban Mártonfalva szabolesmegyei községhez tartozó Guth pusztán a tulajdonos város által eszant közzélt népszámlálás 597 lelket talált, 456 férfit és 141 nőt. — A 456 férfi közül 277 többnyire debreczeni illetőségű favágó, a kik a népszámláláskor ideiglenesen tartózkodtak Guthon.

— Egy hallei (porosz) földrajzi egyetemi tanár Magyarországról és Debreczenről. Megszoktuk már a külföldi földrajz-írók részéről a legvastagabb tájékoztatlanagot hazánkat illetőleg. De a mit dr. Kirchoff hallei egyetemi tanár földrajz-könyvében Magyarországról olvasunk, az, ha tudatlanságot alapul, még havasjún, de a mennyiben egy porosz egyetemi tanárról nem lehet feltételezni ily tájékoztatlanagot, — lihetőt, hogy az egész szándékos ferdtítése a valónak. — Dr. Kirchoff 500 oldalra terjedő, a modern paedagogia minden kellékének megfelelő kézikönyvében három oldalon — egy és fél lapon — foglalkozik hazánkkal. De ezen stereotip módozójába szorított leírás elolvasása után is mondhatjuk: „adál Uram esőt, de nincs benne áldás”. Azt írja a tudós professzor: „Magyarország lakosait a nomád életre való hajlam jellegzi; a lakosok barczias kinézésűek, a mit a bajszj és a nemzeti ruha még jobban feltüntet. A hegyes vidéket nem szeretik, többnyire síkságokon, elsőtört tanyákon laknak, földmíveléssel és baromtyenyésztéssel foglalkoznak. Az emberek — die Magyaren — csak lóháton szeretnek menni; a katonaság nagyobb részt is csak lovas. Iparról, kereskedelemről, általános miveltéséről szó sem lehet. Neveze-

tesebb városai Pozsony koronaváros után: Buda, osztrák város, hol az osztrák császár néha tartózkodik. Itt van az ország főbb hivatala. Pest, emelkedésben levő szép város, egyetemmel. Lakosai mind németek, affectált francia miveltéssel, francia divattal. — Az Alföld legnagyobb kőzsége: Debreczen. Nagy paraszt község, alacsony, nádfeleles, szalmafedeles házakkal, roppant széles utcákkal. Typikus magyar nagyközség. Lakosai sertéshizlallással foglalkoznak. 56.000 paraszt lakosa van. — A ki Magyarországot akarja ismerni, az nézze meg Debreczen nagy vásárait és Tokajban a szüretet. Erdély — Transilvania — különálló nagyhercezség. Általában egy tünteti fel szerző Magyarországot, mint osztrák tartományt. (Kuti Zsigmond.)

— Hajdunánási Maecenás. A nem régen elhunyt Soós Gáborról, a debreczeni kollégium és a nánási gymnasium nagy jöltevejéről érdekes és jellemző apróságokat ír a „Budapesti Hírlap”-ban a boldogultnak egy nánási ismerőse. Egyetmást átvészült belőle:

Mikor városi főjegyző volt Nánáson, — a Tisza szabályozás folytán fölszabadult közsés réti földesből 500 holdat megakart szerezni a gymnasiumi alapnak. De nagy ellenzői voltak e tervnek igazságkereső M. Á. R. Miklós és társai. A két párt torzalkodása akkor az egész várost lázba hozta. Egyik se engedett; az iskola javánál tetszetősebb idea volt a Márdoké, a kik fel akarták egyenlően osztani a földet az igaz hajduák között. Zsefölség megelt a döntő vita napján a város háza tanácssterme. Az ellenpárt javában szónokolt már, a mikor a terem ajtaja megnyit s azon Soós főnöktárius és a gymnasiumi rektorok vezetése alatt a diákok teljes számban bevonulnak, megállyan szép rendben az előki emelvány mögött. Általános meglepetés közepette kezdett Soós beszélni. — „Megértetem — mondá — Fakenyegy Lente Józsi öcsém, hogy te egy talpalattnyi földet se adsz az iskolára. De mond meg nekem, oh derék barátom, hogy ki fia légyen itt a hátam megett ez a kis Gábor, a ki most is rektor keze alatt gyarapodik a hasznos tudományokban? Hallám, karórágó Csorvási János bátyám, hogy kelmed nem különben vélekedik a dolgaról, de mondja meg nekem kelmed, vajjon a fia itt ni, ezental majd a vak Kola csürhéstől fogja tanulni a hit és a tudomány igazait, ha majd a mi iskolánk aji bezáródnak? Tudom, Ottrátski Nagy József, hogy te is készséges örmelm állsz rá, hogy az iskolának egy szembuzza se adassék, mert ime fiad is, ott a sor legvégén, csak titokban járhat a rektorok elébe. Hiszen a minap is nem állottad azt mondani, hogy neked se iskola, se templom nem kell. De vigyázz, oh, József, mert megvagyom írva: Ne bolondozzá, mert elveszel a te nagy boldogságodnak miatta! (Fakenyegy, Karórágó, Ottrátski csöndesen kisompolyognak.) Vajjon a többiek is elakarnak-e térti atyánk példájától, a kik örökre hagyják nekünk hogy az igaz religio és iskola ügyét gyamoltsa e nemes város, nehogy árvaságban sinnedjék.” Így beszélt Soós az ó éneklő beszédi módja szerint, de tovább nem folytathatta: a közgyűlés dörgő éljenzéssel fogadta el az ő indítványát. Soós Gábornak ez volt a legnagyobb diadala. Mikor egész váratlanul Onod y Gézát választották meg helyette képviselőnek a nánásiak, elkedvetlenedve húzódtó vissza a közgyűlektől, alig érintkezett valakivel. A hír akkor kezdte újra szólnyára venni, mikor egy napon beéradulva Debreczenbe, kijelentette Révész Balint ref. püspöknek: „Olvastam, hogy az egyházi lapok egy protestáns tanárképző felállításáról írnak, ha ilyen Debreczenbe, felállítodnék. én e czélra 50.000 frtot biztosítottok.” Ettől kezdve minden évben megírta végrendeletét. Először tudni sem akart a „hálatlan” nánásiakról, de magányában nebeztelése is lassan lassan enyhülni kezdett. Krucsó Lajos, nánási professzor közbenjárására előbb 10.000, később 30.000, majd a maga jószántából 50.000 frtnyi alapítványt tett a nánási gymnasium részére. „Hiszen — uymond — ha Debreczennek ennyit adok, Nánásnak, szülővárosomnak se adhatok kevesebbet.”

— Uj szer a differitisz ellen. Érsekvárrt dr. Schwitzer orvos azt a tapasztalatot tette, hogy erős dohányosok és különösen dohányragók ritkán kapnak torokbajt. Erre alapította a legutóbbi differitisz-járvány alatt megpróbált szerét. Pipákból és pipaszárból kicsepedte a dohánymaradékot, kifőzte s a folyadékka megkente a betegek torkát, a dohánylevelek füstjét pedig torokkiblitésre rendelte. Az eredmény fölülte kedvező volt, a mennyiben 60 betege közül csak hét halt meg s ezekből is három más betegekhez hozzájárulása miatt.

— H. Bösörmény önálló törvényhatóság. Az „Egyetértés” levelezője azt a kevés hitelt értesülő hirt írja lapjának, hogy H. Bösörményben mozgalom indult meg a városnak önálló törvényhatóságá szervezése érdekében, — mivelhogy Bösörményt népessége és vagyoni helyzete ily önállóságra egyaránt képesítik. — Mindig örömmel szemléljük a hajdu városok fejlődését, de már erre a szándékra — a mi lehet hogy csak a levelező ideája — azt jegyezzük meg, hogy inkább legyen Bösörmény gazdag, erős rendezett tanácsú város, mint nyomorgó, kinlódó önálló törvényhatóság. — Mert bizony bizony mondjuk, hogy a jelen szervezet mellett többet költhetnek a bösörményiek városunk felvirágoztatására, kul-

II.
A „Debr. Ellenőr” folyó évi első száma közölte azt a hazafias, szép levelet, melyben Deák Ferencz megköszönte képviselővé választását, de azt, miután már előbb szülőföldre is megválasztotta, el nem fogadta. Lapunk egyik barátjának sziveségéből most közölhetjük Deák Ferencz képviselővé választásáról fölvert következő érdekes jegyzőkönyvet is:
„Jegyzőkönyv Sz. K. Debreczen városa harmadik Választó Kerülete, mely Hatvan és Piatz Utzából áll (ma II. vál. ker.) Követ választási eljárása felett 1848-ik év június 14-éről. Kerületi Választási Elnök Toot Sámuel, helyettes Elnök Jeney József, Jegyző Szanka József, választási hely Szárközy Mihály háza, választás kezdete reggeli 8 óra, mint mind ezek eleve meghatározva s a választóknak külön-külön nyomtatott iveken tudtul adva valának. Elnök megnyitván a Választási gyűlést, közönséges felszólítást intézett a Választókhoz, hogy törvényadta Jogaikkal élvén, az Ország-Gyűlési követségre meggyőződések szerént alkalmas Egyént vagy egyéneket ajánljanak:
A Választók tömege a nélkül, hogy más egyén tsak ajánlatotott és így a Törvénszabta szavazás beállott volna, közfelkiáltással Igazságügy Miniszter Deák Ferencz Urat, mint

Megjött a grófné egyedül, minden kíséret nélkül. Szívéhez szorította és megcsókolta gyermekét; ez volt az első gondja. Egyáltalában nem vártam, hogy engem észre vegyen, köszönésemet sem hallhatta, mert csak meghajtottam magamat. Közönyösen beszélgetett pár percig cselédeivel, mialatt én jól megnéztem. Nagyon szép volt, de szépsége csak úgy hatott rám, mint egy remek festmény a keretben, melyből az meglevenedve ki nem lép soha.

Ne tessék azt hinni, hogy én a főrangú embereket valami különös teremtményeknek tartottam. A rangkülönség korlátait a tömeg alkotja és ezek csak künn a világ zajában olyan magasak. Egy pusztá szigeten még egy királynő is csak asszony és semmi több. Az a kastély is, a hová jutottam, elég néptelen volt arra, hogy urnójében csak a szép asszonyt és ne a grófnét lássam. Egészen természeteknek találtam, hogy a grófné, ha csak nem embergyűlölő, itt a kastélyban egészen rám lesz utalva, mert csupán egyedül voltam, a kivel társalognia lehetett. Mind a mellett büszkén elhatároztam, hogy erre én az alkalmat legkevésbé sem fogom keresni. Semmi szükségem arra, — gondolám, — hogy valami romantikus történet sejtelmétől az én zárkózottságom megnyíljk.

Úgy látszott azonban, hogy a grófnének sem volt szüksége rám, mert körülbelül két hétig csak a legnagyobb távolságból láthatam. A kis gróf fekvő beteg lett s ez a körülmény még a köteles érintkezést is megszakította köztem és a grófné között. Ő lovagolt, vágatott ide-oda; én a parkban bujdoskam, tervekét szöve a jövőre, hogy mielőt éljek. A jövő nem busított, mint a hogy nem busított a jelen sem. Az tudnillik, hogy a grófnét csak nagyritkán, akkor is a legnagyobb távolságból láthatam. Ennek a távolságnak a felét én mértem ki magamnak s az a tudat teljesen kárpótolta az unalomét, mely álmodásaim közben néha kísértett . . . (Vége köv.)

turalis
mint a
kas“ f
lőben
kár vo
talan
holmi
önálló
gatják
az oka
rázzák
hogy
zajlás
rendez
francz
cus ki
jégtor
ték el
ban
uralko
1876-
kának
toku
paszta
az ész
igen
gye
jelent
A ren
fog u
is leh
ez
minte
— R
radi
kikne
a jog
oláh
aszt in
bál“
Ha a
— I
N a g
törvé
polgá
várad
Sal I
vaszé
elhal
koru
szaka
szerit
szolg
gos y
mely
vetel
N a d
s e b
szám
lok, m
hok a
maga
gosau
rágsz
cajko
gény
öket
regét
volt
Viasz
ezt a
főlele
az a
rágo
törté
lesz
—
átvál
fő l
egész
anda
hurj
átélj
szent
amiv
lehet
ret,
nagy
imád
merő
ki u
Alad
bele
a ke
rá t
kese
tott
nagy
dogt
virá
tatl

turalis és anyagi érdekeik előmozdítására, mint a mennyit olyan, fen az erény, minczen kas" féle helyzetükben költethetnek. — Különben is a közigazgatás reformjának küszöbén kár volna ilyen átalakulással vesződni. Avagy talán a kiszivárgott reformtervekkel szemben holmi ellenzéki demonstratio akar lenni ez az önálló törvényhatóság a s k o d á s ?

— Az idej nagy hideg oka. Sokan találgatják, hogy mi a mostani rendkívüli hidegnek az oka. A tudósok két körülményből magyarázzák a nagy hideg támadását. Az egyik az, hogy a jeges tenger nyugati partjain a jégzajlás és a jéghegyek felhalmozódottak és a rendes iránytól a Golf-áramlat eltért. Gauthier francia tudós állítja, hogy valami vulcanicus kitérés fokozta a hideget, alaptalan. Ezen jégtörölődások és Golf-áramlat változások idézték elő a hideget 1879-ben is Közép-Európában és Franciaországban. — Ilyen időjárás uralkodott 1838-ban, 1842-ben, 1861-ben és 1876-ban. De ezenkívül a mostani hideg fokának emeléséhez nagyban hozzájárult a nagy fokú légnyomás, mely Oroszország felett tapasztalható, valamint az a körülmény, hogy az északamerikai Egyesült-Államokban most igen nagy az esőzés.

— **Biharmegyei hírek.** — Biharmegye népeisége, mint Nagyváradról jelentik, meglehetősen szaporulatot mutat fel. A rengeteg számláló lap összeállítására sokára fog ugyan még megtörténni, de annyit már is lehet tudni, hogy tíz év alatt közel öven-ezer lélek szaporodás állott elő és így most mintegy 500,000 lélek van Biharvármegyében. — Román bált akarnak rendezni a városi jogakadémia azon oláh ajku hallgatói, a kiknek ezen esett, hogy nem vették be őket a jogszázból rendezésébe. A meghívókat is oláh nyelven nyomatták. Erre a fészkelődésre azt írja a „Magyar szó”: „Ha ez a román bál" nem akar tüntetés lenni, akkor batorság. Ha az akar lenni, akkor bűn és szakítás." — Igaza van. — 300,000 frtos pör Nagyvárad ellen. A nagyvárad kir. törvényes legközelebb lát el itélettel egy polgári pert. A panaszolt fél perben Nagyvárad város törvényhatósága képviselőiben Sal Ferenc polgármester, mint a városi írvászek elnöke. Panaszosok az 1874. febr. 11-én elhalt Szabó Péter nagyvárad polgár nagykoru unokái s keresetük czéjja az, hogy viszakapják örökségüket, melyet — panaszuk szerint — a városi írvászek jogtalan kéznek szolgáltatott ki, daczára az örökösök világs végrendeleti intézkedéseinek. Az összeg, melyet az örökösök a városi írvászektól követelnek, meghaladja a 300,000 forintot. — A Nadányi nemzetség legidősebb tagja Nadányi Mihály Biharmegye alszámvéveje, elhunyt Váradon Hétfőn temették.

Két szál gyöngyvirág.

— Levél egy szép leányhoz. —

Valahányszor erre a szép májusi virágra gondolok, mindig maga jut eszembe szép leány. Az apró fehér csöngettyűcskék mintha hangot adnának, mintha a maga különösen édes csengését kaczagást hallanám. Mikor tavasszal künn járok a zöldben, barátságosan bolyongtam felem kecses fürtökkel a gyöngyvirágszálak; ezt akarják mondani: — Mi az ő kedvencei vagyunk. — S ilyenkor úgy kellene, hogy letépjem őket s csakkorba kötve, elvigyem magamnak — de sajnálom szégyen virágokat. Hát ha fáj nekik, mikor leszakítjuk őket? Hát ha ők is érzene, éppen mint mi? Tudtam egyszer — régen volt nagyon — valami regét a gyöngyvirágról. Egy szépség király-kisasszony volt benne, akinek könnyéből lett a gyöngyvirág. Vissza akarok emlékezni rá, hogy szépen kiszinezem ezt a poétikus történetet magamnak, de nem tudom fölleveníteni ezt a mesét. Nem tudom iamár, ki volt az a leány, miért sirt s hogyan változott könnyei virágokká? — Tehát a gyöngyvirág könyvből lett. En egy történetet akarok elmondani, amiben nem a könyvből lesz a gyöngyvirág, hanem a gyöngyvirágból könyv. Mindjárt világosabb lesz az a homályos mondat.

A bált e remiző, fojtó levegőjében egészen átváltozik az ember szíve, lelke, egész lényé. A mint föl s alá keringünk, vagy csak sétálunk is, megtelik egész valónk valami csodálatos árzelemmel. Egy-egy andalító keringő hanghullámai megrezgetik szívünk húrjait, a legtöbbször fájóan s ha szerelmesek vagyunk átéljük egy röpké perc alatt a szerelmeknek minden szenvedését, látva mindazt a sok és nagy szépséget, amivel imádatunkat áldotta meg a sors; nem tudjuk, lehet-e valamikor a miénk ez a sok báj és szépség? — Hát ha az ember azt látja, hogy az, a kit szeret, mással mulat és más tünnet ki kegyével! — Melanien nagy gyöngyvirág-csokra volt a nagy elite estélyen. Aladár — ő volt az, aki Melaniet imáda — kért tőle egy szálát. A leány nem adott merő szeszélyből, hanem adott Árpádnak — akit Aladár ki nem állhatott — két szálát.

Természetes dolog, hogy ez [nagyon keserítette Aladárt s még természetesebb, hogy mihelyt hozzájutott, belekötött ellenfelébe. — S legtermészetesebb, hogy megverekedtek, mind a kettőn súlyosan megsebesültek. Aladár most már többé rá nem néz Melaniera, pedig szereti és Melanie sok keserves könyvet hullat szeszélyéért, amelylyel tönkretette élete boldogságát, mert ő is szerette Aladárt nagyon.

S ilyen kicsinyes okból két emberélet lett boldogtalanná. Az egésznek okozója az a két szál gyöngyvirág volt. — Lám, ilyen vésthozó is tud lenni az a szép, ártatlan szinü, szelid alaku virág.

— Erre a történetre nem lehet csak úgy rámondani, hogy szentimentális mese: —

Mikor az ember szerelmes, nem gondolkozik, s mikor nem gondolkozik, egy rövid pillanat alatt eljuttatja egész életboldogságát — valamely kicsinyes, nagyon kicsinyes okoskákért.

— Most veszem csak észre, hogy milyen nagy bünnel vádolom szegény gyöngyvirágot — a maga kedvenc virágát, amelyet pedig úgy szeretek én is mint egyetlen más virágot se.

Mondja csak: ha magától kérné gyöngyvirágot adna-e nekem egy szálát, — s vajjon nem adna maga is — valaki másnak kettőt? —

Irodalom és művészet

— **Uj szindarabok:** A nemzeti színházban előkészületek tüztek a következő darabokat: „Az aradi hősnök”-et Jókaitól, a „Peterdi csatát” Bereczkötől, és „A nagy mamát” Csikyktől.

— **Tour Eiffel** ezimben Párisba is eljutott s ott Paulus által népszerűsége tette szert a „Grosswarden” refrainü zsidó induló, melyet Rosenzweig H. szerzett; az új czimzmel és megfelelő képpel kiadta most Zipser és König zeneműkereskedése, ára 5 frank.

— **Rudnyánszky Gyula** „Uj könyv” czimű lírai verskötetére hirdet előfizetést egy forintjával, a pénzeket febr. 15-ig nevére küldendők Ersekujvárra.

Farsang.

— **Az ipares kör** táncvígalmá, melyet a kettősen megtartott nagy vásár miatt e hó 18-ról 25 ikére kellett átalítani igen látoga totnak ígérkezik, mert számos család találkozt tüzött ki ekkorra a „Bika” szálloda disztermében. A bálrendező bizottság a meghívókat szétküldvén, mindent elkövet: hogy ezen — minden évben sikerülni szokott mulatság — most is díszes és kedélyes legyen. — y —

— **A nőtlen urak** báljának részvényesei holnap d. u. 4 órakor a vármegyeház nagy tanácstermében érkeztet tartanak, melyre a részvényesek meghívotnak A r e n d e z ő s é g.

— **A p-ladányi ifjuság** folyó hó 18-án a református iskola tanácstermében korecsolya bált rendezett, mely minden tekintetben a legjobbban sikerült. A terem már 9 órakor megtelt szépszámu közönséggel. Mester József zenekara mellett folyt a tánc, melynek csak a reggeli órák vetettek végét. Az első négyest 40 pár táncolta. Tudósítánk följegyezte a jelen voltak közül a következőket: Reményffy Róza k. a Vecsey Gizella, Szokolay Eszike, Komjáti Ilona, Kálmán Vilma, Berta és Anna, Baranyay Ilona és Vilma, Tisza Mariska, Andorkó Mártonné, Fehér Imréné, Baum Ferenczné, Baranyay Lajosné. stb. stb.

Színház.

— **Gyöngyi Izsót** színtársulat kedves művészt, mint mély részvétellel értesülünk fájdalmas veszteség érte: nyolcs hónapos kis fia meghalt. — Ez a csapás szörnyűbb és fájóbb mindannál mi a derék művészt az utóbbi időben sújtotta. Anyagi veszteségei fölött érzett elkeseredése eltörpül az atya szívet facsaró fájdalma mellett. Bizonynyal a közönség is részvétellel értesül e szomorú hírről s velünk együtt osztozik a szülők fájalmában.

— **Hentallerné Pauli Mariska** asszony a szegedi színház kedves pimadonnája, kit holnapra már városunkba vártunk, hogy itt négy estére terjedő vendég játékát megkezdje, közbe jött akadályok miatt elhalasztja vendégszerelését. Az igazgatóság napok óta várja a művésztől a vendégszerelésre vonatkozó értesítést, de az nem érkezett meg.

— **Színházi műsor:** Szerdán „Magdolna” csütörtökön: „Arany pók” pénteken: „Mikádó” szombaton: „Mikádó” vasárnap: „Sárga csikó” népszinü.

— **Nyilatkozat** Folyó évi január hó 14-én Valentin és Gyöngyi szinigazgatók az igazgatásról lemondtak, a társulat tehát elhatározta, hogy együtt marad s egy ötos bizottság vezetése alatt tovább is működik. Alólítottak tisztelettel értesítjük tehát a n. é. közönséget, miszerint a társulat összes tagjai egy tek. városi tanács által kívánt nyilatkozatot írtak alá, melyben kötelezik magokat f. é. márczius hó 22-ig együtt maradni és a hátralévő bérletet lejátszani. Felkérjük tehát a n. é. közönséget, miszerint ezen nehéz feladatunk kivételében pártfogásukkal támogatni méltóztatassanak. Mély tisztelettel: Balassay Jenő, Püspöki Imre, Andorffy Péter, Csiky László, Mátray Béla.

— **A színházi válság.** A városi tanács tegnap délutánról elhasztotta ülését a szubvanczió egy részének kiutalása tárgyában a polgármester ur haza érkezéséig, a mely ma estére jelezte. — Így a tanács ülés csak holnap tartatik meg.

Regény-csarnok.

Szent Cecilia.

(Olasz regény.)

Irtá: Antonio Barrilli.

(Folytatás.)

S az olvasó nem esalatozik; épen a történet végét szerettem volna tudni.

— Meghalt! — felelém — És azután?

— És azután... felelé, a nélkül, hogy megmozdult volna... azután... azután nincs tovább...

— Kérem, mester, mit csinált azután ama naptól vagy inkább éjtől kezdve mostanáig?

Ezzel sarokba akartam szorítani, de ő így felelt: — En? mit csináltam? nem tudom... nem emlékszem... nagy sötétség van itt bent... nagy sötétség.

Lehajta fejét; azután mintha eszébe jutott volna valami, az asztalterítőre függeszté tekintetét, ujjaival végig futott az asztal szélén, mintha zongora lett volna, s fogai között bizarr dallamot zümmögött.

— Mit érkelek? — kérdezém.

— Az ő himnusát. Tudja? Az egyház sokat és gyönyörűket nevez az övének, de ez valamennyit messze fölülhaladja. Mindig ezt játszom, s ilyenkor, mintha egy elragadtatott közönségnek tapsait hallanám, mintha egy beláthatatlan tömeg, egy égig érő létrán ülő hallgatóság figyelne rám. Szemeim Cecilia látják, a mint fehér kezeit homlokomra teszi, hogy az izzadságot letörölje, s hogy egy anyagi mosolylyal jutalmazzon meg vigasz nélküli virrasztásaimért.

Mikor ezt a zenész elmondta, előbbi hallgatóságába merült s nem tudtuk szólásra bírni.

Már esti tízenegy óra volt. Az idő gyorsan futott, a nélkül hogy észrevettük volna, annyira el voltunk merülve csodálatos elbeszéléseink hallgatásába, Tiberino volt az első, ki órájára tekintett.

— Claudite jam rivos queri, sat prata biberunt, — mondá, miután felénk fordítá óráját.

— Hogyan? távozzunk a nélkül, hogy a többi is megtudnánk, — mondá Baptista egyre számítván arczán a gyér szálakat.

— Tudj hát ki többet, ha birsz, — felelé a másik. — Ez olyan hordó, a melyből minden bor kifolyt, s te akarnál még belőle meríteni?

— Várjatok csak! — mondám. — Ha a bor kifolyt is, behagyta a szagát.

— Próbáld meg hát, — mondá Tiberino, s tudj ki a mennyit birsz.

— Tudj ki! Nagyon könnyű volt ezt kimondani, de nekem még tervem sem volt fejemben, hogy miképen. A többiek felém fordultak, mintha legalább is Ali Baba varázsigt találtam volna fel, a melyekkel a rablók barlangját is ki lehet nyitni.

Ugy tettem mint a rögtönzők, kik valami szonettbe kezdnek, de a végét még nem tudván, azt az ihletre bízzák. Fagatni kezdtem a szegény embert.

— Calistusnak hívják őt? — Hát még kétkedik benne? — s csodálkozó kifejezéssel emelte rá szemét.

— Igen, kétkedem, s nem essék önnek zokor. Nem hiszem, hogy ön méltó szent Cecilia pártfogására, ha nem mutatja meg utlevél, vagy más iratot, melylyel személyazonosságát bizonyíthatja.

— Itt van, — mondá a zenész. — És épen utlevelem.

Ezzel egy kordován kötésű, piszkos könyvecskét húzott elő kebléből; az időtől, az izzadságtól s a sok fogdosástól nagyon meg volt rongálva.

Elvettem a könyvecskét, s a hozzá mellékel papirt kiterjesztve, a következő jegyzetet olvastam öt évvel ezelőtől való kelettel, „Caselli Calisto 40 éves, ad. — i. születésü, vándorzenész” Azután az ellenjegyzések következtek a megszokott idem mel, s a rendes tollvonással a „részletes megjegyzések” rovatában.

— Önt valóban Calistusnak hívják, — mondám, társaimra tekintve, kik hátam mögé kerültek, hogy ők is olvasshassák.

— Valóban Calisto, és Caselli Calisto! — felelé Titusz. — De ezzel csak annyit tudunk, mint előbb.

— Csak lassan! — felelém. — Tudjuk hol született, hogy hívják, s ez kevés nektek? Tovább kutatunk.

— Bravo! — felelt Tiberino. — Ez épen elég, hogy megtudjuk, ki volt, miképen lett örült, ha ugyan nem régóta az már.

— Majd elvállik. Adatok szülük az adatokat, s az idő mindent földerít.

— Amen! — volt rá a felelet.

Azután kimentünk a fogadóból! Caselli Calisto velünk.

Ugy látszott, hogy a szegény ember semmire sem emlékszik többé s úgy elsütődött mint valami Szent-János bogár, miután villanyos fényét kilövelte magából. Tartózkodás nélkül jött mellettünk, mintha régóta barátok lettünk volna, s csoportban vonultunk keresztül a városban.

Titus és Baptista házába vezettük, kik együtt laktak egy négyszobás szállásban a Julia-utczában. Egy zubbonyt, egy pár cipőt, egy inget s néhány más ruhadarabot adtunk neki s azonkívül néhány lírát, s isten nevében elküldöttük.

A szegény tébolyodott nem tudta mire magyarázni e bökérséget, s karjait kiterjeszté hálája jeléül.

— Menjen csak, mester, mondám neki, — semmivel sem tartozik, valamikor fel fogom használni elbeszélését s adja isten, hogy a kiadó épén úgy megfizessenek érte, mint mi ünök.

XL.

Tehát én választattam meg az elbeszélés letéteményesének, én bizattam meg, hogy tudjam meg befejezését. De épen ez a bökkenő!

Pár napra megfellelkeztem róla. Barátainnak, kik azt kérdezték, hogy irtam-e a d-i szyndikusnak, azt feleltem: igen. A levélírás végre is nem tartozott kedvező foglalatosságaim közé.

Mikor engem a természet teremtett, a Adámtól kezdve minden emberrel közös jellegen kívül még e parancsot oltotta belém: „soha se irj levelet.”

De visszatérek a dologra. Barátaim egy idő óta folytonosan faggattak, hogy irtam-e már a szyndikusnak. S addig addig kintoztak, míg végre csakugyan irtam, hogy a mi szegény vándor zenészünk felől valami felvilágosítást nyerhessek.

De D-közé szyndikusnak az én fajtámbeli nagy embernek kellett lenni, mert nem felelt.

Vége azután a vizgák következtek, s mi kényszerítve voltunk a — „Corro—i egyetemet ott hagyni, hogy balbi-utiba tekintsünk be. Kérem önöket, olvasók, higység el, hogy a vizgák után, melyekből mind az ötven díszesre kivacskolódott, a szindikusok következtek. Barátaim közeli s távolabbi vidékekre szóródtak szét, mint valami vidám veréb csoport, mely szerencsésen elvégezte a fészekrakást. Egyikről sem hallottam többé semmit.

Igy szépségesen megfellelkeztem a zenészről, szent Ceciliairól, de még a „Szentek Életéről” is.

De mit is kívánnak? Ez a sorsa a félig kész beszélőknek is.

Három évvel később... kérem szives olvasóim, ugorjanak át velem együtt három évet, remélem nem fognak úgy belefáradni, mint én, a ki keresztül éltem. Napról napra óráról órára unatkozom én ez idő alatt. Pedig csak három év.

Három évvel később M... ben töltöttem a nyarat, a Langhe szép földjén. M... ben, melynek czifra házai, götves csarnokai, a Bornida fölötti romok legalább is oly régiiek, mint egykori híbérés urai, a Del Carrettók. Hát még hosszú taláru bírāja, szyndikusa, öt gyalog és öt lovaskatonája?

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

— **Az országos vásár utolsó hete,** melyhez pedig jó reménységet kötöttünk, még rosszabbul sikerült, mint az első. — A szombati és vasárnapi sertés vásárra jóval kevesebb felhajtás történt mint egy héttel az előtt s mindössze 4000 db. kelt el, többnyire hizott sertés 36—39 fron. A sovány sertés árák 27—32 kr. között változtak. — A lóvásárban első osztályu lovak nem voltak, II. és III. osztályu is kevés, az is vasárnap. Hétfőn mindössze a városnak kelt el egy pár kiselj-tett lova és árverésen a Wertheimer csődnek két lova. Ma pedig vásárosok teljes hiányában ki sem nyitották a lóvásárt és a sorompó előtt kőtyavetyélték el bíróság lefoglalt négy paraszt lovat és egy másfél éves csikót 53, mond ötvenhárom forintért. Eles satyrja ez a híres debreczeni vásároknak. A szarvasmarha vásárban jó minőségű áruk voltak láthatók, de a vevők hiánya a legalacsonyabbra nyomta az árakat. A kirakó vásár is nélkülözötte az élnkséget. A kereskedők és iparosok hallatlan olcsó árakon igyekeztek felhalmazott árucikkeiktől szabadulni. De még így is kevés klöt el.

DEBRECZENI SERTÉSVÁSÁR.

Jan. 17—18. országos vásár. Hizlatlani való sertés Magyar első rendű 11—20 hónapos 27—32kr. Magyar második rendű 20—30 hónapos — — kr. Harmad rendű 30 hónaposon felül — kr. Nevelni való: 4—11 hónapos... Felhajtás — db. Eladatott — db. Az üzletirányzat, gyenge. Hizott sertés. 36—39 kr. Felhajtott az egész vásárra 9500 db. Eladatott 3936 db.

Üzletirányzat igen gyenge. Jegyzet. Soványsertésnél 4% a vevő javára levontatik. Az árák kilogramokban értendők és o. é. krajczárokbán. Hizott sertésnél tiszta súly értendő, az árák kilogrammonként és krajczárokbán.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Holnap, szerdán 1891. Január 21.

páros bérletben

MAGDOLNA.

Paraszt tragoedia.

Felölös szerkesztő és kiadó Iaptulajdonos: Vértési Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Visszamaradt selyemkelméket 25%
33 1/2% és 50%-el olcsóbban kld méter
számra és egész ruhákra portó és vámmenten
G. Henneberg (cs. és k. udv. szállító)
gyári raktára Zürich. Minták postafordultá
val. Levelekre Svájcba 10 kros bélyeg ra
gasztandó. (2)

130.

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVÁN“ gőzmalom
készítményeinek

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN

és az 1887. április 18-án Budapesten tar
tott általános magyar malomgyűlésen megál
-apított s 1887. évi június 1-én életbe lépé
-eladási, fizetési és szállítási módzatokra
vonatkozó egyezmények szerint.

A. Asztali dara nagyszemű	16.—
B. Szinte középszerű	15.—
0. Királyliszt	15.—
1. Lángliszt	14.80
2. Montliszt	14.40
3. Zsemlyelisz 1-ső rendű	14.20
4. " 2-od rendű	13.80
5. Fehér kenyérlisz 1-ső rendű	13.20
6. szinte 2-od "	12.40
7. Közép kenyérlisz 1-ső "	11.80
8. " 2-od "	11.—
8 1/2. Barna " 1-ső "	10.20
8 3/4. " 2-od. á 70 kgr.	9.—
9 Lángliszt " á 70 kgr.	7.60
10 Vere liszt " á 50 kgr.	—
11. Finom korpa zsákkal	50 " 4.60
12. Durva korpa zsákkal á 50 kgr.	4.20

A finom és durva korpa árából eddig
engedélyezett 5%-töli engedmény a fennem
liett egyezmény folytán szintén beszűntet
tett.

Debreczen, 1890. Nov. 21.

Med. univ.
Dr. Borbély Imre
fogorvos
Lakik főter 1711. szám.
Rendel naponta d. e. 9—12-ig.
d. u. 2—5-ig.
Odvas fogak vagy azok gyökerei
nek eltávolítását, fogtöméseket (plombiro
-zás) arany, amalgam, cementtel stb : mű
-fogak betételével a hiányzó tökéletes
pótlását, a fogak tisztítását szakértelem
mel gyorsan eszközli.
Előírása után készült, kitűnő hatású
nak bizonyult fogpora, szájvíze és fog
-kefje, kapható Debreczenben az összes
gyógyszertárakban, valamint Szent Kir
-ályi és Kalenda műipar áru üzletében.
Főraktár Muraközy gyógyszerárban.

ELADÓ
a város alatt (Várad-utcai homokhegy
-nél) lévő
50 hold majorsági föld
(homok föld)
a hozzátartozó gazdasági épületekkel
együtt.
Ez áll 30 hold szántóföldből, a töb
-bi dísznövényekkel vagy szőlő tenyész
-tésre igen alkalmas. — Gyümölcsös fá
-kkal is el van látva.
Ertekezhetni Varga-utca 2526. sz.
a. a tulajdonossal.

PSEPHOFER J.-féle
gyógyszertár
BÉCSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15 SZ. A.
„zum goldenen Reichsapfel“.

Vértisztító labdacok. ezelőtt általános labdacok neve alatt; ez utóbbi
nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig
létezik betegség, melyben ezen labdacok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna.
Ertizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen
kitűnő házi-szerű készlet nem volna található.
Számátalan orvos által ezen labdacok házi-szerű ajánlatnak és ajánlattak minden oly ba
-joknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epeszavarok, májbajok, köhika,
vértelések, aranyér, béltelenség s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő
hatással vannak a vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: így sápkórú, idegességből származó
fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legcékelyebb fájalmakat
sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden ag
-godalom nélkül bevehetők.
A számtalan házi-árból, melyet a labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb
betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozának intéztek, ezen helyen csak néhányat em
-lítnék azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacokat egyszer használta, meg vagyunk
győződve, azokat tovább fogja ajánlani.
Schlierbach, 1888. október 22.
Tekintetes Ur!
Alulírt kéri, hogy felelje hasznos és kitűnő
vértisztító labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni
sziveskedjék.
Neureiter Ignéz, orvos.

Hrasche, Flödnik mellett, 1887. szept. hó 12.
Tekintetes Ur!
Isten akarata volt, hogy az Ön labdacai
kezem közé kerültek, melyeknek hatását ezennel
megírom: Én gyermekágyban meghaltam, oly
anyira, hogy semmi munkát sem voltam többé
képes végezni, és bizonyára már a holtak közt
volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacai engem
nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg
Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen
labdacok engem is tökéletesen ki fogják gyógyí
-tani, a mint már másoknak is egészségük vissza
-nyerésére segítségül szolgáltak. Knific Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9.
Mélyen tisztelt Ur!
A legforróbb köszönetemet mondom ezennel
Önök 60 éves nagyménem nevében. Az illető öt
éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórúsá
-gban, már életét is megunta, melyről egyébként le
is mondták, midőn véletlenül egy dobozt kapott
az Ön kitűnő vértisztító labdacsaiból s azoknak
állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.
Legfőbb tisztelettel Weinstetzel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márcz. 27.
Tekintetes Ur!
Alulírt ismételtlen kéri 4 csomagot az Ön
valóban hasznos és kitűnő labdacsaiból. El nem
mulasztatom legnagyobb elismerésemel kifejezni
ezen labdacok értéke felett és azok, a hol csak
alkalom nyílik, a szenvedőknek legmelegebben
fogom ajánlani. Ezen házi-árból tetszés szerinti
használására Önt ezennel felhatalmazom.
Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilázia 1886. okt. 8.
T. Ur!
Felkértem, miszerint az Ön vértisztító lab
-dacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni szí
-veskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacainak
köszönhetem, hogy egy gyomorajtól, mely engem
öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labda
-cok nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn
legforróbb köszönetemet kifejezem — vagyok
tisztelttel Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacok csak a Psepho
-fer J.-féle az „arany birodalmi almához“
címetett gyógyszerárban, Bécsben I Sin
-gerstrasse 15. sz. a. készíttetnek valódi minő
-ségben, s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz
ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartal
-mazatik 1 ft 05 krba kerül; bérmentelen után
-vételi küldésért 1 ft 10 kr. Egy csomagnál keve
-sebb nem küldetik el.
Az összeg előbbi beküldésénél (mi leg
-jobban postautalványval eszközöltetik) bérmen
-tes küldéssel együtt: 1 csomag 1 ft 25 kr., 2
csomag 2 ft 30 kr., 3 csomag 3 ft 35 kr., 4
csomag 4 ft 40 kr., 5 csomag 5 ft 20 kr. és 10
csomag 9 ft 20 krba kerül.
NB. Nagy elterjedtségük következt
-ében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és

alakok alatt utánoztatnak; ennek következtél
kérlek csakis Psephofer J.-féle vértisztító labda
-cokat követelni és csakis azokat tekinthető való
-diaknak, melyeknek használati utasítása a Psepho
-fer J. névalárrással fekete színben és minden
egyed doboz fedelén ugyanazon aláírással vörös
színben van ellátva.
Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biz
-tos hatású, legjobb minden köszvényes és csusz
-os bajok, u. m.: gerinc-agybántalom, tagzsargatás,
ischias, migrain, ideges fogfájás, fűfájás, fűszag
-gátás stb. ellen. 1 ft 20 kr.
Tanochinin hajkenőcs Psephofer J.-féle, —
Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer
-kötő orvosok által a legjobbnek elismerve. Egy
elegánsan kiállított nagy szelencével 2 forint.
Általános tapasz Stendel tanártól. Útés és
szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál,
nyílkaec, sebes- vagy gyalult-mell vagy más ily
bajoknál, mint kitűnő szer lón kipróbálva 1 té
-gely 50 kr. Bérmentve 75 kr.
Fagybalzsam Psephofer J.-féle. Sok év óta a
fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiz
-tosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 krajczár.
Bér-mentve 65 kr.
Útifűnedv, egy általánosan ismert kitűnő házi
-szer hurut, rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen
1 üvegeske ára 50 krajczár, 2 üveg bérmentve,
1 forint 50 krajczár.
Elet-esszencia (prágai csöppek), megrottott
gyomor, rossz emésztés és mindennemű altest
-bajok ellen kitűnő házi-szerű. 1 üvegesével 22 kr.
12 üveg 2 ft.
Általános tisztító só Bullrich A. W.-féle
Kitűnő házi-szerű a rossz emésztés minden következi
-ményei, u. m.: fűfájás szédülés, gyomorgörcs, gyom
-orhív, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára
1 forint.
Angol csodabalsam, 1 üveg 50 krajczár
Pór a lábizzadás ellen. Ezen por meg
-szünteti a lábizzadást s az azáltal képződő kelle
-metlen szagot, épen tartja a lábbelét és mint ár
-talmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50
kr. Bérmentve 75 kr.
Golyva-balzsam, kitűnő gyógyszer golyva
ellen. 1 üveg 40 krajczár, bérmentes küldéssel 65
krajczár.
Helső vagy egészég-ső kitűnő gyógyszer,
gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből
származó bajoknál. 1 csomag 1 ft.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az
csatrák lapokban hirdett összes bel- és kül
-földi gyógyszerészeti különlegességek raktáron
vannak, és a készletben netán nem lévő gyor
-san és olcsón megszerethetnek. — Postai megren
-delések a leggyor-abban eszközöltetnek. ha a pénz
össze; előrebe küldetik; nagyobb megrendelések
utánvétellel küldetnek. Bérmentve csakis oly eset
-ben történik a küldés, ha az összeg előre beér
-ke ik, mely esetben a postaköltségek sokkal mér
-sékeltelbek.

Sarg Glycerin-fog-creme

A fogak szépsége Rövid használat után mint fogtisztító szer nélkülözhen.

KALODONT egészségügyi hatású al megvizsgálva

Utban igen czélszerű. Zamatosan frissítő.
Még a legkényesebb fogzománcnak is ártalmatlan.
U. i. Német, Franciaországban stb legjobb sikerrel bevezetve és az udvarnál
a legmagasabb körökben, ugyszintén a legegyszerűbb polgári házaknál használatban.
Kapható a gyógyszerárakban, illatszerek kereskedésekben stb. 1 drb. 35 kr.
DEBRECZENBEN:
Riekl József Zelmos, Szentkirályi és Kalenda, Kun József és Varga Lajos uraknál.

A Debreczeni Ellenőr könyvkötészetében

mindenféle diszes és egyszerű

K Ö N Y V K Ö T Ö I
m u n k á k

gyorsan, pontosan és jutányos árban elkészíttetnek.

Debreczen 1891. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr“ könyvnyomdájában Széchényi-utca SIMON-ház.